

**Köyhyyttä kokeneet ja kansanedustajat samassa pöydässä -
keskustelutilaisuus 12.11.2019 klo 9 -11.30**

Köyhyyttä kokeneiden tarinoiden tiivistelmät

Luukulta luukulle palvelujärjestelmä, köyhyyttä kokeneen tarinan tiivistelmä

Minulla on useampi vakava ja harvinainen sairaus. Lisäksi avioero ja työttömyys on antaneet minulle negatiivisen leiman ja tehneet elämäni raskaaksi yli kymmenen vuotta. Sairauksiani ei osattu diagnosoida ja minun on ollut elääkseni pakko etsiä apua terveyskeskuksesta, aluesairaalasta, erikoissairaanhoidosta, HUS:ista ja eri alojen yksityislääkäreiltä. Jotta edes pääsin erikoissairaanhoidon, siihen tarvittiin neljä huippuspesialistia yksityiseltä puolelta. Kokonaisuutta ei hallinnut kukaan muu kuin minä itse. Olin lähellä kuolemaa useita kertoja ennen kuin sairauksiani hoidettiin. Sitten tuli vielä vaikea avioero ja huoltajuuskiistat. Kotiäitinä sekä eron jälkeen opiskelin ja tein keikkatöitä kroonisista sairauksistani huolimatta. Ei ole voinut olla sairaslomalla: sitä ei ole kirjoitettu ja jos sitä olisi saanut, keikkatöihin ei enää olisi kutsuttu. Työvoimapolitiittinen statukseni on tavallinen työmarkkinatuella oleva työnhakija. Kuntoutukseen pääseminen kesti yli kymmenen vuotta ja sekin toteutui oman aktiivisuuteni tuloksena. Olen työttömänä ja minulla menee n. 800e vuodessa yksityisiin lääkärikuluihin, koska jatkohoito ei vieläkaan toteudu sairauksieni vaatimalla tavalla. Säästän tämän rahan ruuan ostamisesta.

Yksin elävän köyhyys ja asunnottomuus, köyhyyttä kokeneen tarinan tiivistelmä

Minulla oli hyvä työ psykiatrisessa sairaanhoidossa ja asuimme kumppanini kanssa. Kumppanini lähti äkillisesti ja jäin yksin ilman tukiverkostoja. Tunnistan itsessäni masennuksen merkit ja hain apua, minulle tarjottiin vain lääkkeitä. Edes alan ammattilaisena en onnistunut saamaan mielenterveyspalveluita. Aloin uupua työssäni. Olen työttömänä sekä välillä sairaslomalla. Minulla on kolmen kuukauden vuokrat myöhässä ja saan häätöuhan. Otan yhteyttä sosiaalitoimeen maksamattomien vuokrien vuoksi, saan sieltä kieltävän päätöksen. Jään asunnottomaksi ja muutan kaverin luokse. Pääsen vihdoin psykiatrian poliklinikalle

[KUKA KUUNTELEE KÖYHÄÄ?]

arviointijaksolle, jossa suositellaan, että haen psykoterapiaa. Sosiaalitoimesta tulee päätös, että he eivät maksa psykoterapian omavastuuosuutta, minulla ei ole varaa aloittaa terapiaa. Olen aivan lopussa. Otan yhteyttä erikoisdiakoniaan, diakonilaitokselle, setlementtiliittoon, Y-säätiöön, missään ei ole asuntoja. Minulle sanotaan, että koska minulla ei ole päihdeongelmaa, lasta tai mielenterveysdiagnoosia niin minua ei voida auttaa. Kun elämäni lähti kriisiytymään ja olin yksin, en saanut mistään apua. Kymmenen vuoden aikana muutin 9 kertaa ja olin asunnottomana 1,5 vuotta. Asuinympäristöt olivat usein turvattomia ja kriisiasunnot olivat epäsiistejä, täynnä tuholaisia ja ihmisarvoa loukkaavia. En saanut apua kun sitä olisin tarvinnut ja elämäni lähti eskaloitumaan kierteeseen, jossa koin työuupumuksen, depression, asunnottomuuden, työttömyyden, keskeytin opiskelun ja menetin uuden opiskelupaikan.

Köyhyyden seurannaisvaikutukset hyvinvointiin, köyhyyttä kokeneen tarinan tiivistelmä

Asumme Puumalassa ja minulla on kaksi lasta. Meillä on jatkuva puute kaikesta. Nyt olen kuntouttavassa työtoiminnassa neljä tuntia päivässä kolmena päivänä viikossa. Saan yhdeksän euroa päivässä kulukorvauksena, toimeentulotuen perusosan lisäksi. Työskennellessäni kokoaikaisesti kunnalla projektityöntekijänä käteen jäi vähemmän kuin toimeentulotuella. Paloin täysin loppuun enkä yksinkertaisesti jaksanut enää hakea edes tukia. Päätösten odottelu, dokumenttien toimittaminen ja lisäselvitysten tekeminen, tietämättä koska seuraavan kerran saan rahaa vai saanko, oli ylivoimaista. Nyt olen käynyt neurologisissa tutkimuksissa huonontuneen muistin, keskittymisongelmien, hahmotuskyvyn heikentymisen, päänsäryn, väsymyksen, kaksoiskuvien ja lukuisten muiden oireiden vuoksi. Diagnoosina lienee vielä vuosienkin kuluttua työuupumus. En pysty enää läheskään samaan kuin ennen. En koe olevani täysin työkykyinen. Työkkäri kuitenkin hiostaa aktiivimalleineen normaaliin työmäärään. Minua stressaa, turhauttaa; tiedän etten pysty. Ylitunnollisena pyrin vielä tekemään kaiken huippuhyvin. Tulevaisuus hirvittää. Itse pärjään kyllä, onhan tätä köyhyyttä opeteltu koko ikä. Minulla oli joskus uskoa tulevaisuuteen, se on rapissut. En tule koskaan päätyämään ns. ”normaalituloisten” piiriin. Kaikki (työ)tulot otetaan huomioon minun sekä tyttärenteni omilleen muuttaneen 15-vuotiaan tyttären toimeentulotuessa. Tyttärellä Kelan päätökset tökkii, vuokrat rästissä ja jatkuvasti hän saa pelätä lentävänsä ulos vuokratämpästä. Täytyykö lastenkin, vielä omilleen lähdettyäkin, kärsiä vanhempiensa köyhyydestä?

KUKA KUUNTELEE KÖYHÄÄ?

Perusturvan riittävyys, köyhyyttä kokoneen tarinan tiivistelmä

Jään yksinhuoltajaksi 90-luvun alussa, kun lapseni isä kuolee onnettomuudessa. Lapseni oli tällöin 3kk ikäinen. Surusta toipuminen vie paljon voimiani. Rahahuolet ja selviytyminen yksihuoltajana aiheuttavat stressiä ja ahdistusta. Elämäntilanteeni muuttuu radikaalisti, kun äitini sairastuu vakavasti. Rahatilanteeni romahtaa heti. Joudun keskeyttämään opiskelun ja jään työttömäksi, koska aikani kuluu äitini hoitamiseen. Neljänä päivänä viikossa hoidan äitiäni. Työvoimaviranomaiset langettavat karenssin. Minulle sanotaan, että minun ei tarvitse hoitaa äitiäni, kyllä hänestä pidettäisiin huolta. Näin ei todellakaan tapahtunut. Minusta tuntui hirveältä. Kokemani väsymys, ahdistus, turvattomuus sekä avuttomuus raha-asioiden hoidossa johtivat vaikeaan masennukseen. Jouduin muuttamaan useita kertoja ja koin asunnottomuutta. Kerroin sosiaalityöntekijöille, että olin jäämässä asunnottomaksi. Sosiaalityöntekijät eivät ohjanneet minua asuntolaan, koska ne olivat tarkoitettu vain päihdeongelmallisille. Asuin autossa talvella. Rahat menivät auton lämmittämiseen ja varusteisiin. Puolen vuoden asunnottomuuden jälkeen diakonia työntekijä järjesti minulle kaupungin asunnon. Mutta tulevaisuus tuntuu synkältä. Ainoa tulevaisuuteni on maksuhäiriöt, luottotietojen menetys, perintätoimiston kanssa toimiminen ja ulosotto. Koen, että minulla ei ole enää mitään mahdollisuutta päästä eroon riippuvuudestani toimeentulotukeen. Onko palvelujärjestelmässä mikään muuttunut 30 vuoteen?

Lapsiperheköyhyys, köyhyyttä kokoneen tarinan tiivistelmä

Erosimme lapsen ollessa aika pieni. Niistä ajoista terveyteni on romahtanut, olen toimeentulotuen varassa ja lääkekuluni ovat mittavat. Joku vuosi sitten siirryimme lapsen vuoroviikkoasumiseen, tämä vaikutti kustannuksiin vain lapsen kotona saaman ruuan ja vähäisten hygieniamenojen osalta. Myöhemmin Kela alkoi yllättäen leikata toimeentulotuen lapsen perusosasta puolet pois. Kumpikin vanhempi olemme köyhiä, nyt meillä ei ole varaa bussilippuihin, vaatteisiin itselle tai lapselle, kodin hankintoihin, kavereiden synttärilahjoihin, koulun luokkaretkiin, lapsen harrastukseen, bussilippuihin tai terveelliseen ruokaan. Leikkaus ei ole minkään lakien mukaista. Toimeentulotukea voi leikata VAIN jos kieltäytyy työstä tai työvoimaviranomaisten kanssa sovituista toimenpiteistä, ja korkeintaan 2 kk ajan. Meiltä perustoimeentulotukea on leikattu yhtäjaksoisesti jo reilun vuoden yli 175e kuukaudessa. Oikaisuvaatimuskeskus hyväksyi valitukseni ja palautti tuen niiltä kuukausilta, mitkä sisältyivät valitukseeni.

[KUKA] [KUUNTELEE] [KÖYHÄÄ?]

Kela kuitenkin jatkoi lapsen perusosan leikkaamista, perustelu "KELAN EI TARVITSE NOUDATTA A OIKASUVAATIMUSKESKUSEN PÄÄTÖKSIÄ". Täydentävää toimeentulotukea voi hakea kunnan aikuissosiaalityöstä. Lapsen tarpeisiin on haettava taloudellista tukea lastensuojelusta. Täydentävässä toimeentulotuessa ei oteta huomioon perusosasta leikattua määrää. Kela sysää köyhän lapsen entistä syvempään köyhyyteen. Jatkuva stressi, miten selviämme päivittäisistä kuluista, pahentaa perussairauksiani. Voimani alkavat olla vähissä ja niiden viimeisetkin rippeet tuhrautuvat byrokratian kanssa vääntämiseen.

Keskustelutilaisuuden järjestäjät:

Kuka kuuntelee köyhää? -verkosto
EAPN-Fin - Suomen köyhyyden vastainen verkosto
EAPN-Finin kansalaistoimintaryhmä
Työttömien Keskusjärjestö

Yhteyshenkilö:

Linnéa Partanen,
linnea.m.partanen@helsinki.fi
puh. 0504414440

Työttömien
Keskusjärjestö